

Б. М. Демків, Б. І. Мельничук

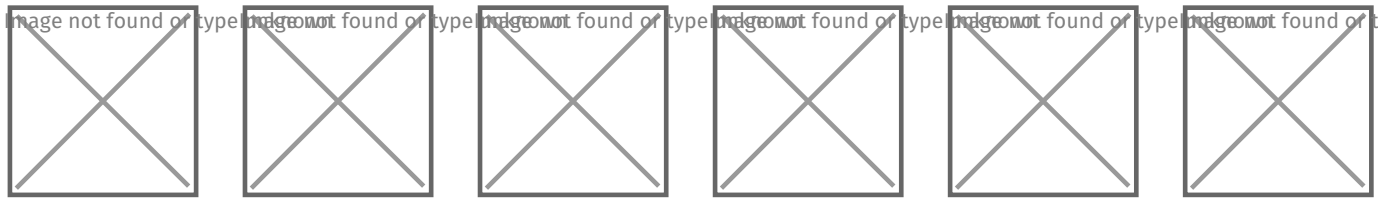
Удіна Тамара Олексіївна

УДІНА Тамара Олексіївна (28. 08. 1937, с. Буки Київської обл., нині с-ще Уманського р-ну Черкаської обл. — 16. 01. 2013, м. Тусон, шт. Аризона, США) — мистецтвознавиця, графік і живописець. Дружина Є. Удіна, мати [О. Арутюнян](#). Всеукраїнська премія імені Богдана та Левка Лепких (2012). Членкиня НСЖУ (1968), НСХУ (1971), Міжнародної асоціації мистецтвознавців (1995). Закінчила історичний факультет Чернівецького університету (1960), факультет теорії та історії мистецтва Інституту живопису, скульптури та архітектури в Ленінграді (нині Санкт-Петербург, 1968; викладач В. Плотников). Працювала в Тернополі: старшим науковим співробітником, завідувачем історичного відділу історико-краєзнавчого музею (1960—68); викладачем естетики педагогічного інституту (1968—83). Водночас — викладач дитячої художньої школи (1965—68), обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів (1968—98). Авторка видань «Заслужений художник України І. М. Беклемішева» (Чц., 1972), «Художники Тернопільщини» (Т., 1989), «Живописець із Тернополя Михайло Піпан» (Мілан, 2005); статей з питань історії, культури, образотворчого мистецтва України, зокрема Галичини й Буковини, про сучасних буковинських і тернопільських художників, опублікованих у журналах «Образотворче мистецтво», «Народна творчість та етнографія», «Творчество», у газетах «Культура і життя», «Вільне життя», «Ровесник» та ін., а також статей в «Тернопільському енциклопедичному словнику» та ЕСУ. Упорядкувала низку каталогів, присвячених творчості Я. Омеляна (1982), С. Львова (1984), І. Мердака (1985, 1991, 1996, 1999), М. Пазізіна, А. Гриба (обидва — 1987; усі — Тернопіль), видання «Міжнародний пленер скульптури “Імпреза”» (Т., 1989). Авторка і ведуча телефільму «Невмируща Шевченкіана народного скульптора-різьбяр Володимира Лупійчука» (1986;

Київська кіностудія художніх фільмів імені О. Довженка, режисер М. Джинджиристий). Працювала в галузях графіки, акварелі, пастелі, станкового олійного живопису; перевагу надавала пейзажному жанру, натюрморту. Художниця тонко відчувала всю багатогранність навколишнього світу, вміла відтворити найсуттєвіше й донести його до глядача. У творчості У. колорит має психологічно-естетичну ознаку народної художньої культури, де колір розуміється як образ явища. Учасниця обласних, зональних, всеукраїнських, міжнародних, зарубіжних мистецьких виставок від 1965. Персональні — у Тернополі (1978—80). Деякі твори зберігають у Тернопільському краєзнавчому музеї, Почаївському історико-художньому музеї, музеях м. Копичинці (обидва — Тернопільська обл.), Перемишля (Польща), Музеї лемківської спадщини (Торонто, Канада). Від 2008 мешкала в США.

Фотоілюстрації

Основні твори

серії — «Карелія», «Рідне місто» (обидві — 1977), «А в Тернополі весна» (1977—80), «Місто-побратим Пенза» (1978), «Чернігівщина» (1978—80), «Дерева, як люди» (1983—2002), «Кременецькі мотиви» (1993—96); «День починається», «Стоїть гора високая» (обидва — 1979), «Осінь спрага» (1985), «Смеркає», «Купання коней. Золоте сонце», «Седнівська елегія» (усі — 1987), «Осінь у лісі», «Радість» (обидва — 1988), «Золото осені», «До ювілею Ю. Словацького. Гора Бича. Кременець» (обидва — 1993), «З дитинства. Чорнобривці» (1994), «Квіти з Моринців» (1995), «Липень» (2001), «Вибух весни» (2004).

Рекомендована література

1. Велиган Я. Багряна повінь фарб // Вільне життя. 1979, 18 берез.;
2. Шкарапута М. Художнє життя. Тернопіль [Акварелі Т. Удіної] // Образотворче мистецтво. 1980. № 2;
3. Демків Б. Таїна вічної молодості: Штрих до портрета Тамари Удіної // Вільне життя. 1997, 12 верес.;
4. Дугаєва Т. Митці Буковини. Чц., 1999;
5. Тернопільській обласній організації НСХУ — 20: Альбом-каталог. Т., 2003;
6. Тамара Удіна: мистецтвознавець очима митців // Літературний Тернопіль. 2011. № 2;
7. Садовська Г. Їй навіть квіти душу відкривали // Вільне життя. 2013, 30 січ.;

8. Гадамська Л. Тамара Удіна. Літа у вирій відлетіли, а пам'ять залишилася назавжди // Тернопіль вечірній. 2013, 11 лют.

Бібліографічний опис:

Удіна Тамара Олексіївна / Б. М. Демків, Б. І. Мельничук// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-889850>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).